

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:
Prekmurska tiskarna v Murški Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon številka 76.

Rokopisi se ne vračajo.

Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstem vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.
Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 60 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

I. LETO

Murška Sobota, 9. Julija 1939.

ŠTEV. 17.

Josip Benko — petdeset let

Življenski jubileji so mejniki, ob katerih se premeri prehojena pot, ki naj bo merilo ustvarjanja, hotenja in stremjenja človeka-delavca. Redki so oni, ki lahko z mirno vestjo zrejo ob življenja pomembnih obletnicah, z jasnimi očmi po preoranih ledinah svojega udejstvovanja. Žetev je bogata, klenega zrnja ni, saj je bila ob slehernem zamahu sejaleca, ob slehernem gibu delavca-orača vodilna beseda našega pesnika: „Dolžan ni samo kar veleva mu stan, kar more to mož je storiti dolžan.“ V ljudstvu je čut globoke pravičnosti. Še nikdar ni šlo slepo mimo dobrin, ki so bile ustvarjene za nje. Ob čistem studencu resnice in pravice si je zajelo spoštovanje in jo shranilo tja kjer ima svoja najgloblja čustva. Zato postavlja moževodnike na svoja častna mesta, sebi v oddolžitve, naslednikom v vzor. V vsem tem je globoka skrivnost praznovanja življenskega jubileja g. Benka Josipa.

Tretjega julija 1889. leta se je rodil v Tešanovcih. Kot sin kmečkih starišev se je zakoreninil v prekmursko zemljo, jo vzljubil, ko je s plugom preobračal bogato prst, ko je za očetom stopal po razorih in jo bogatil z zlatim zrnjem. Ob težkem kmečkem delu jo je naučil spoštovati in ceniti. V vsem svojem poznejšem delu je to nešteto krat pokazal, kar mu je ustvarilo priljubljenost v najširših krogih našega kmečkega življenja. Že kot mlad fant je pokazal izredne sposobnosti za gospodarska vprašanja ter je bil že zgodaj starišem v veliko pomoč v domačem gospodarstvu. Da so prišle njegove sposobnosti že v rani mladosti do razmaha je pripisati okoliščini, da so njegovi stariši imeli tudi malo gostilno in so se poleg tega še bavili s trgovanjem z živino. Zgodna življenska šola v kateri so trdo zadevale razmere ob mladeniču-učencu, so mu že zgodaj odprle pogled v tajnosti trgovanja in poslovnih uspehov ter mu ustvarili hotenje po širokem zamahu vsega svojega dela. Odličen učenec v ljudski šoli, podjetnost njegova in izredna sposobnost v vsem česar se je lotil so bili povod, da so njegovi stariši prodali imetje v Tešanovcih in se preselili v Murško Sobotu, kjer so na mestu, kjer stoji sedaj hotel „Slon“ sezidali lepo restavracijo in mesnico. Med tem je g. Benko odšel v meščansko šolo, ko se je pa spet vrnil domov se je z vsem mla-

deniškim ognjem lotil domačih poslov, predvsem trgovine z živino. Vse to pa je bila le predpriprava, pot do smelih sanj, ustvariti Prekmurju prvo industrijo mesnih izdelkov in eksport živine v najširšem obsegu. Kakor marsikom, je tudi njemu izbruh svetovne vojne prekrižal račune. Moral je k vojakom, v temno negotovost svetovnega klanja. Šele po končani vojni, ko je razpadla dvojna monarhija, se je vrnil domov. Časi za trgovino niso bili ugodni. Posledice vojne so razjedale osrčje gospodarskega ustroja, ki je razpadal kot mrtev organizem. Poleg vsega tega pa se je spontano pojavilo življensko vprašanje narodov, ki so na ruševinah nekdanje Avstro-Ogrske monarhije kovali svojo svobodo. In današnji slavjenec je takoj

dela za napredek gospodarstva v Prekmurju. Njegova organizatorična sposobnost ni našla svojega izraza le v domačem podjetju, ampak tudi na polju komunalne politike kamor ga je njegova sposobnost dovela. Tako je stopil v vrsto oblikovalcev nove Murške Sobotne in njenega sreza, ki je po osvoboditvi zadihal v novem življenju. Naša mlada zgodovina naše prekmurske zemlje izza dni osvobođenja ne bo mogla mimo njegovega imena, saj je bil on eden izmed tistih, ki so prvi zgradili mostove sporazuma do bratov onkraj Mure ter s svojimi vzgledi in delom odstranili ovire, ki so umetno vzrasle tekom stoletij med brati iste krvi in jezika. Delo ni bilo lahko, saj so se prejšnji vlastodržci z vsemi možnimi sredstvi trudili, da se razbije sleherna vez med Slovenci to

Narodni poslanec

Gospod Benko je s svojim korektnim in nepristranskim postopanjem že kot župan občine Murška Sobota in kot banski svetnik pridobil zaupanje prebivalstva. Njegov ustvarjajoči duh v gospodarskem in kulturnem pogledu je vzbujal povsod odobravanje. Tam kjer se je poprijel organizatorskega dela, je gotovo uspel. Nepozabni so njegovi naporji za doseg podpora poplavljenecem v Murški Soboti v letu 1925. Nepozabljena ostane njegova skrb zaboljšanje naših komunikacij, posebno mostov in propustov v času ko je bil predsednik cestnega odbora. V živem spominu je ostalo njegovo sodelovanje ob izvedbi agrarne reforme, elektrifikacije Murške Sobotne ter organizacij gospodarskih ustanov in društev.

Vse to delovanje je imelo za posledico, da je narod videl v gospodu Benku svojega prijatelja in ga je v letu 1931 ter 1936 izvolil za svojega poslanca.

Tudi kot poslanec se je g. Benko trudil za Prekmurje. V svojem delovanju je vedno upošteval prekmurske razmere, ki so v marsičem drugačne kot drugod. To je znal g. Benko upoštevati, zato si je tudi pridobil splošno zaupanje prekmurskega ljudstva.

V narodni skupščini se je iz taktičnega ozira pridružil vedno vladni večini, da je na ta način lahko za svoje volilce dosegel čimveč koristi.

S prirojenim simpatičnim nastopom in s stvarno obrazložitvijo perečih dogodkov in tekočih zadev si je v narodni skupščini pridobil priznanje in naklonjenost svojih tovarišev poslancev, ministrov in drugih vodilnih oseb v posameznih ministerstvih. S tem je bilo g. Benku kot poslancu omogočeno uspešno posredovati v raznih zadevah svojih volilcev in svojega kraja.

Naštevaje vsega kar je dosegel, bi zavzelo preobširen prostor, iz njegove natančne evidence pa je razvidno ogromno delo, ki ga je izvršil v času svojega poslanskega mandata v prid prekmurskega naroda. Krona vsega pa je ustanovitev okrožnega sodišča v Murški Soboti, katero je dosegel v zadnjem letu svojega mandata.

Vsem, ki so ga prosili za razne intervencije odnosno nasvete, je gotovo ostalo v spominu njegova vljudnost, radodarnost in uslužnost.

Od svoje poslanske plače je v izdatni meri podpiral revne ljudi, humane in gospodarske ustanove, posebno pa revnejše srednješolce in akademike. Njegovo delovanje v prid prekmurskega naroda, je ostalo povsod v prav dobrem spominu.

K.

JOSIP BENKO

vedel kje je njegovo mesto. Takoj se je priključil vsem tistim javnim delavcem, ki so pomagali ustvariti svobodno Prekmurje v naročju lepe Jugoslavije. A na pragu uresničenja stoletnih sanj, ko ni več bila Mura kot otožna pesem med dvema ločenima bratoma, je naša zemlja vstrepetala pod bičem komunizma, ki ga je iz Budimpešte vihtel zloglasni Bela Kun. Med narodnjaki in domoljubi, ki so si morali poiskati zaščito pred komunističnimi tolpami onkraj Mure, je bil tudi g. Benko. Na Štajerskem je čakal, da je uplahnil komunistični val v Prekmurju in ko je osvobodilna jugoslovanska vojska zasedla naše kraje, je bil med prvimi, ki se je vračal v svobodno zemljo. S podvojeno silo se je ponovno lotil započetega in prekinjenega

in onstran Mure. Le ljudem s širokim razgledom, z neomajno vero v slovensko poslanstvo, z ljubeznijo do svojega rodu in jezika, z globokim poznavanjem razmer in mišljenja svojih rojakov, je uspelo težko pionirsko delo. Priznanje za svoje nesebično nacionalno delo in udejstvovanje na gospodarskem polju je prejel g. Benko tudi z najvišjega mesta. Številna odklonevanja, ki jih ima, so vidni znak zahvale, v tisočih srcih hvaležnega prekmurskega ljudstva pa je njegovo ime globoko zasidrano.

K številnim njegovim častilcem, ki se bodo te dni zbrali ob njem, da se mu zahvalijo za vse, kar je storil dobrega in koristnega za svoje ljudstvo, se pridružujemo tudi mi z željo, da bi še dolga, dolga leta z isto požrtvovalnostjo in ljubeznijo deloval za splošni blagor. K njegovemu življenskemu jubileju najiskrenejše čestitke!

Automobilisti, motociklisti!

Uspelo nam je dobiti zalogo vseh dimenzij auto in moto gum, notranje in zunanje po najnižjih cenah!

Bata

Kot gerent in župan

V decembru leta 1925. je bil po odstopu dotokratnega gerenta občine M. Sobota imenovan na to mesto g. Benko Josip, industrijalec iz M. Sobote. Njegova splošna priljubljenost, požrtvovalnost in podjetnost mu je pripomogla, da ga je merodajna oblast izvolila in imenovala na to mesto. Na tem častnem mestu je ostal vse do razpusta gerentskega sosveta v l. 1928. V javnih volitvah omenjenega leta je bil vsled splošne priljubljenosti in v znak zahvalnosti in priznanja za njegove velike zasluge za občino ponovno izvoljen za župana velike občine M. Sobota. To funkcijo je izvrševal z vso požrtvovalnostjo vse do leta 1931. Tega leta je bil izvoljen za narodnega poslanca ter je zato moral mesto župana zapustiti. V naslednjih vrsticah hočemo javnosti pokazati le v glavnem njegovo delovanje.

Že v svoji prvi seji dne 28. dec. 1925 je v velikopoteznem govoru razložil gerentskemu sosvetu svoj program, po katerem naj bi se v bodoče ravnalo delovanje občine. Ta program so tvorile v glavnem tri smernice: stremiljenje po čimprejšnjem rednem delu v občini potom razpisa in izvedbe občinskih volitev v naši krajin, čim intenzivnejše delo na gospodarskem polju občine in reorganizacija občinske uprave, ki je bila do tega časa občutna pomanjkljiva in naravnost nemogoča. Kljub temu, da je bil g. Benko imenovan za gerenta ravno v letu, ko je bilo gospodarstvo občine, kakor tudi vseh občinarjev po katastrofalni poplavi popolnoma uničeno, je s svojo trdno voljo premagal vse težkoče, ki so ovirale nadaljni razvoj. Z raznimi intervencijami pri merodajnih oblastvih je izposloval pomoč do malega vsem občanom, ki so bili uničeni po poplavi. — Sledilo je leto intenzivnega dela, ki je rodilo že tudi v kratkem času prvi in največji uspeh, ko je 23. decembra 1926 gerent g. Benko zbrani množici pred občinsko hišo lahko z veseljem zaklical: „Svečano izročim električno razsvetljavo občinstvu občine Murska Sobota!“ Vsakdo bo priznal, da je izvedba tako velikega dela zahtevala res mnogo naporov. Toda za to svojo požrtvovalnost si je gerent g. Benko v znak zahvalnosti priboril simpatije vsega občinstva, dočim je njegovo ime zapisano v občinski kroniki na vidnem mestu. Ponovno je gerent g. Benko izkazal svoje požrtvovalno delo v l. 1927., ko je bil po daljših pripravah izvoljen prvi odbor Občinske hranilnice pod njegovim predsedstvom, katero je obdržal v znak priznanja za to veliko delo vse do danes. Prav tako je izvedel popolno reorganizacijo občinske uprave ter je s tem izpolnil tudi ta del svojega programa, ki ga je napovedal ob priliki prevzema gerentskih poslov. Tako je s svojim umestnim, previdnim postopanjem odstranil vse zapreke, ki so onemogočale skupno, harmonično delo za občino. Pod njegovim gerentstvom in županovanjem sosvet, kakor tudi občinski odbor ni bil samo posvetovalni, ampak tudi odločujoči faktor in ta edinost in skupnost v mišljenju in smotrnem delu je bila tista moč, ki je v kratkem času pokazala vidne in neprecenljive uspehe za občino. Z.

Gasilski organizator

Ob njegovi 50 letnici življenja ču timo potrebo obuditi spomine delovanja našega jubilanta v gasilski organizaciji. Pred vsem moramo ugotoviti, da pripada g. Benko gasilski organizaciji že od svoje mladosti. Prvotno je bil podporni član, v zadnjih 16 letih pa se aktivno udeležuje.

V znak hvaležnosti za naklonjenost gasilstvu, je bil izvoljen v letu 1932 za častnega člana gasilske župe Murska Sobota, v naslednjih letih pa gasilskih čet Šalovci, Krnci, Tešanovci in Rače.

Za predsednika gasilske čete Murska Sobota je bil izvoljen leta 1925, za starešino gasilske župe pa v letu 1934 in 1937.

S svojim energičnim in stvarnim nastopom je v letu 1934 dosegel združitev vseh treh žup v srezu. Nato je vpeljal strokovne tečaje širom svoje župe, ki so doprinesli članstvu gasilskih čet dragoceno znanje, posebno v načinu nastopanja na požariščih.

Pravilni gasilski taktiki, ki jo je starešina g. Benko v svoji župi uvedel, se je zahvaliti, da se požari nikjer niso razširili, ker so jih gasilci s svojim strokovnim nastopom zadušili odnosno razširjenje zabranili, kar pri naša gasilskim odredom priznanje, prebivalstvu pa mnogo koristi.

Starešina g. Benko načeljuje naj večji župi v državi. V njegovi župi je včlanjenih 106 gasilskih čet z 2520 člani, ki posedujejo 7 motornih brizgaln, 2 gasilska avtomobila, 84 štiri kolesnih in 17 dvokolesnih brizgaln s potrebnimi cevmi in drugim vsevrstnim orodjem. Poleg tega je v njegovi župi 7 gasilskih godb, 5 gasilskih praporov in 36 žalnih zastav. Prav dobro izvežbanost članstva smo imeli priliko opaziti na nastopu nad 1000 gasilcev njegove župe dne 25. junija t. l. v Murski Soboti, ki je bil inpozant in je gotovo ostal slehernemu v prav dobrem spominu.

Čeravno je župa tako obširna, funkcijara vse delovanje gladko, to pa zato, ker ima članstvo do svojega starešino popolno zaupanje. Starešino g. Benka vidimo na vseh večjih gasilskih prireditvah, posebno pa na vajah, kjer osebno razlaga članstvu pravilen nastop i. t. d.

Z veseljem izražamo našemu jubilantu v imenu vseh gasilskih čet njegove župe prisrčne čestitke k 50 letnici življenja z željo, da bi ostal še mnogo let kot gasilski organizator in starešina na čelu naše župe. Š K.

Cerkveno delovanje

Prekmurski evangelijski seniorat je že v začetku svojega samostojnega obstoja spoznal v g. Benku moža, ki bi naj postal njegov posvetni predsednik. Cerkvene občine so ga leta 1923 izvolile prvič za svojega senioratnega inšpektorja in ko si je pridobil zaupanje in spoštovanje cerkvenega naroda, mu je po šestletnih presledkih vedno iznova bila soglasno poverjena služba in čast predsednika seniorata.

Tri in dvajsetisoč duš slovenskih protestantov Prekmurja ima v g. Benku posvetnega cerkvenega voditelja, ki povsod in v vseh okoliščinah zastopa in brani interese svoje cerkve. S krepko roko je vodil in vodi ladjo svoje cerkve preko vseh zunanjih in notranjih viharjev, iskajoč vedno pravo besedo in pravo dejanje, ki odgovarja duhu cerkve.

Njegova služba pa ni samo služba besede, temveč tudi služba dejanj. Edinic in ustanov svoje cerkve ne podpira samo z moralno pomočjo svojega cerkvenega dostojanstva, temveč je navdušeni in nesebični podpor-

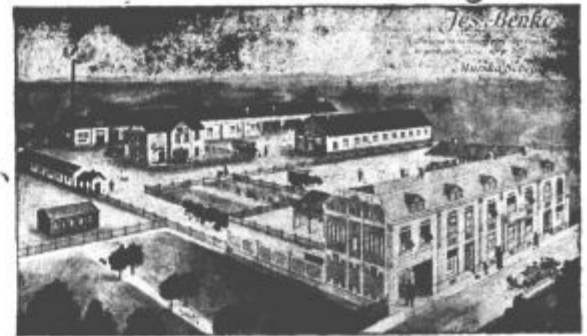
Svojemu ustanovitelju, dolgoletnemu lastniku, sotrudniku in podporniku čestita k 50 letnici uredništvo in uprava „Murska Krajina“.

nik vsega, kar naj služi poglobitvi verskega življenja evangelijskega naroda. Tako je bil med prvimi, ki so spoznali potrebo evang. dijaškega doma v Soboti in to spoznanje ga je naredilo stalnega podpornika te ustanove, v kateri se naj vzgaja mladi evangelijski rod. Gojenci zavoda so tudi v svojih poznejših študijah bili vedno deležni njegovih podpor.

G. Benko pa svoji cerkvi ne služi samo doma, temveč jo zastopa tudi v višjih cerkvenih organizacijah. Udeleževal se je ustavodajnih zborov ev. cerkve v Jugoslaviji ter zastopa interese svojega seniorata pri najvišjih cerkvenih in državnih oblastih

Tudi škofija je spoznala njegovo odlično sposobnost in vnelo na polju cerkveno-upravnega dela ter ga ponovno izvolila v svoje posebne odbore. G. Benko je sedaj član finančnega odbora škofije in kot po službi najstarejši senioratni inšpektor član najožje in najvišje izvrševalne oblasti škofije — šestčlanskega škofijskega senata.

Slovenski evangeličani Prekmurja pa, ki imajo v g. Benku tako nesebičnega in požrtvovalnega cerkvenega predsednika v strnjenih vrstah stojijo okoli njega. Večkrat so že izkazali in bodo še često izkazovali v vseh okoliščinah svojo zvestobo in svoje zaupanje do g. Benka — petdesetletnika. D.

Podjetje Benko v Murski Soboti.

Kot stanovski organizator

Biti organiziran, pomeni dokazati stanovsko zavednost ali biti organizator, zato mora biti človek ne samo stanovsko zaveden, temveč tudi pripravljen na moralne in v ne mali meri tudi na materijalne žrtve. Od organizatorja se zahteva še več kakor moralnih in materijalnih žrtve. Od njega se zahteva, da je pred vsem prepričan o vrlinah in prednostih organizacije in da to prepričanje vcepi tistim, ki spadajo v vrste stanov, nimajo pa za stanovsko skupno stvar potrebnega altruizma. Stara resnica je in je tudi zgodovina pokazala in dokazala, da tiči vsa skrivnost gospodarskega napredka v sili organizacije in taka sila pride do svoje veljave posebno v stanovskih organizacijah.

Tega se gospod Josip Benko že kot mlad mož prav dobro zavedal, zato se je tudi takoj, ko je prekmurska pokrajina prešla v objem meja naše mile Jugoslavije, z velikim idealizmom lotil dela postaviti temelje zavedne in napredne stanovske organizacije. Pred dvajsetimi leti je bila v Murski Soboti ustanovljena stanovska organizacija, znana pod imenom „Gremij trgovcev za Prekmurje“. Gospoda Josipa Benka najdemo med ustanovitelji te velevažne institucije, ki je prav za prav dajala vsem drugim stanovom nekake smernice za gospodarsko osamosvojitve prekmurskega prebivalstva. Ko listamo po analih gospodarske preteklosti naletimo pri vsaki, skoro najmanjši gospodarski akciji na ime gospoda Josipa Benka, ki je, bodisi kot inicijator ali podpornik velikih idej, ustvarjal iz načrtov tudi dejanja. Pri vsem tem altruističnem delu za gospodarski napredek Prekmurja je znal vporabljal izkušnje, ki si jih je pridobil pri delu doma in pri svojih podjetjih. Iz skromnih začetkov si je gospod Benko s svojo svojstveno gospodarsko rutino in ameriškansko podjetnostjo ter odločnostjo postavil in-

dustrijsko podjetje, ki uživa danes velik sloves ne samo v naši državi, temveč je to podjetje znano širom domovine. Na ta način je postala tudi Murska Sobota v svetu znana, kar je prekmurski pokrajini in z gospodarskih in političnih vidikov prineslo neprecenljive koristi. Še važnejši moment kakor afirmacija Murske Sobote v svetu je socialna in nacionalna plat, ki je po zaslugi Benkovih podjetij pridobila ta od stoletnega robovanja izmučena pokrajina. Murska Sobota kot obmejno mesto je nacionalnem pogledu absolutno jugoslovenska in je tudi življenjski v tem mestu čimdalje zavednejši. V socialnem pogledu so Benkova podjetja stoterim ugledili in ustvarjali eksistence najrazličnejših poklicev. Te ugotovitve je treba še posebej poudariti, kajti če Benkovih podjetij ne bi bilo, bi bila Murska Sobota in celo Prekmurje iz gospodarskih vidikov malo znana pokrajina. Tako pa ima danes Murska Sobota v poslovnem svetu svojo firmo na katero so lahko Prekmurci ponosni v pravem smislu besede.

Kakor je gospod Benko sposoben organizator doma, tako je vse te svoje sposobnosti prenesel tudi v delo v javnem življenju. Napisali bi lahko knjige o vseh tistih zaslugh, ki je jih on kot javni delavec doprinesel pokrajini. Ker pa ni naš namen, da se mu laskamo, temveč hočemo ob njegovi petdesetletnici v znak hvaležnosti za vsa njegova dela na polju gospodarske prosperitete, samo konstatirati, da je gospod Benko kot organizator in prepričan propovednik o velikanski sili smotrene organizacije, dal Prekmurju tisto sliko, ki jo ta pokrajina danes po njegovi, bodisi posredni ali neposredni zaslugi ima. Ta ugotovitev naj mu bo v nagrado za ves trud in kleno voljo, ki jo je pokazal pri uveljavljanju njegovih domoljubnih načrtov.

Zato kličemo gospodu Benku, ko se sreča z Abrahamom „Na mnogajajeta“.

Kot Sokol

Že naslov sam pove vse; če rečemo komu, da je Sokol, ne mislimo pri tem na to, da je član tega ali tega sokolskega društva — tudi to mora biti — temveč imamo vedno v mislih, da je dotični odkritosrčen, resnicoljuben, junaški, potrpežljiv do svojega bližnjega, da ima vedno odprto srce in roko do svojega brata, da so vsa njegova dela, pa naj si bo kadar in kjer koli usmerjena na to, da z lastimi koristi skupnosti, da koristi narodu iz katerega je izšel.

Naš jubilar je gotovo eden izmed teh, o katerih se z mirno vestjo lahko reče „Sokol je!“ Že takoj ob začetku našega dela je vstopil v naše vrste tudi naš br. Benko, ne pa za to, da bi samo plačeval članarino, ampak je takoj tudi krepko prejel za delo, saj je pa bilo dela v tistih letih več kot preveč; treba je bilo seznanjati narod s novimi idejami, treba je bilo gladiti pot k skupnosti in to je bilo tedaj izredno težko. Narod je bil še ves zbežan, ni zaupal nikomur, saj je imel že dovolj težkih izkušenj in tedaj je bila beseda br. Benka, izrečena na pravem mestu in ob pravem času zlata vredna, razpršila je takoj vse dvome in narod je pričel verovati vase in v poslanstvo sokola. Kadarkoli je bilo v tistih časih — v mislih imam dobo od ustanovitve društva M. Sobota do otvoritve Sokolskega doma M. Sobota — potrebno krepko izrečene besede, nas je peljala pot k jubilarju, kadarkoli nam je bilo potrebno dobrega sveta, pot nas je vodila k njemu, kadarkoli smo — najbolj navdušeni — dvomili v uspehe svojega prizadevanja, nas je bodrila beseda br. Benka navdala z novim zaupanjem. Ko smo pričeli graditi v M. Soboti naš sokolski dom, je bil zopet br. Benko tisti, ki nam je kazal pot do uspeha in srečnega zaključka. Lahko danes trdim, če ne bi bilo br. Benka, ne bi bilo sokolskega doma. Koliko razgovorov je bilo, koliko poti je bilo opravljenih, koliko materijelnih žrtev doprinešenih, vedno in povsod se je čutila krepka in darežljiva roka jubilarja.

Z dograditvijo sokolskega doma je bila ustvarjena krepka podlaga vsega nadaljnjega dela v Prekmurju in zopet je moral na pomoč naš br. Benko. Odkrita in moška beseda br. Benka nam je povsod izgledila poti, tako, da je bilo naše delo zelo olajšano. Pa ne samo, da smo imeli v njem krepko oporo v idejnem smislu, tudi materijelno nam je stal in stoji še vedno krepko ob strani. V Prekmurju ni sokolske edinice, ki bi še ne bila deležna njegove zelo izdatne materijelne pomoči. Pa ne samo v naši ožji domovini se čuti njegova izredna darežljivost, ista sega tudi preko meja našega okrožja, da celo preko meja naše župe.

Nihče, ki je šel in še gre k br. Benku kot k bratu, ne more reči, da ni bil sprejet kot brat.

Pri vsej tej skrbi za naše sokolstvo pa je br. Benko le član uprave Sokolskega društva Murska Sobota in noče prevzeti vidnejših funkcij, dobro vedoč, da tako pokretu lahko mnogo več koristi, ker mu ni treba zapravljati časa na sejah, ko med tem časom opravi lahko dosti več koristnega za svojo društvo, okrožje, župo.

Br. Benko! Ko stopaš danes v 50. leto življenja, bodi uverjen, da Te mi sokoli iz Prekmurja in Mariborske sokolske župe visoko cenimo, da Te iskreno ljubimo, da Ti želimo v vsem Tvojem nadaljnjem delu še mnogo,

mного uspehov, da Ti želimo, da bi učakal najvišjo dobo starosti, da Ti želimo, da bi se uresničile vse Tvoje velike zamisli, da Ti želimo, da bi še dolgo, dolgo korakal z nami v vrsti in učakal čas, ko bo naš narod, katerega Ti tako zelo ljubiš, strnjen korakal naprej v lepšo bodočnost.

Zdravo! N.

Častni član S. K. Mura

Razvoj sporta v Prekmurju je bil zelo težaven. Mladina se je sicer vedno z veseljem poprijela sporta, manj kala pa so materijalna sredstva. Na srečo pa so se našli med zmožnejšimi sloji možje, ki so razumeli in uvideli važnost sporta ter mladini priskočili na pomoč z gmotnimi podporami.

Med temi dobrotniki sporta zavzema zelo ugledno mesto veleindustrialec gospod Benko Josip, ki je takoj ob ustanovitvi našega kluba postal član istega ter je naša stremljenja po povzdigi sporta v Prekmurju vedno moralno in gmotno podpiral. Stal je vedno in ob vsaki naši prireditvi ob naši strani in nam nikdar ni odklonil, kadar smo zaprosili za kakršnokoli pomoč. Ko si je naš klub nadel na logo izgraditi v Murski Soboti stadion, ki naj bo posvečen spominu Nj. Vel. kralja Aleksandra I. Zedinitelja, je bil gospod Benko med prvimi, ki nam je priskočil na pomoč z izdatno podporo in tako pripomogel do izpolnitve želje mladine Prekmurja.

Naš klub je vedno visoko cenil naklonjenost gda. Benka ter ga je v znak hvaležnosti na svojem občnem zboru dne 7. marca 1934 z velikim navdušenjem in soglasno izvolil za svojega častnega člana. Da so bile zasluge gospoda Benka za razvoj sporta v Prekmurju res velike in od naše strani visoko cenjene, dokazuje to, da ima naš klub po 15 letnem obstoju in pri stanju 353 rednih članov le 8 častnih članov, ker so bili počaščeni s tem le tisti, ki so imeli izredne zasluge.

Ob priliki 50 letnice gda. Benka se pridružuje širokemu krogu njegovih častilcev tudi naš klub ter mu želimo, da ga ohrani Vsemogoči do skrajne dobe človeškega življenja čilega in zdravega. L.

Kot lovec

Ko se poletje nagiba proti jeseni, oživi prekmurska ravnina, tako bogata divjačine, da prihajajo celo iz oddaljenih krajev člani zelene bratovščine uživati pravo lovsko veselje v ta prelepi del naše domovine. Po polju se dvigajo družine jerebic, v šumah se oglašajo fazani, strelji odmevajo zdaj tu, zdaj tam. Pozneje v jeseni, ko so pridelki pospravljeni in zemlja utrujena počiva preko zime, se začnejo pogoni in krožni lovi na zajce, lovski rog doni preko poljan, odmeva po goriških gozdovih.

Da to naravno bogastvo ne propada, ampak se leto za letom množi, je v veliki meri zasluga ga. Josipa Benka.

Kot pravi gospodarstvenik je vedel, da lov ni samo sport, ampak važna gospodarska panoga, ki ima veliko vlogo v narodnem gospodarstvu cele države. Kot organizator je bil po prevratu, ko lovske razmere še niso bile urejene, ustanovitelj prvega lovskega društva v Murski Soboti. Kot pravi lovec in ljubitelj narave, ki po trudopolnem vsestranskem delu išče na lovu odih v uživanju naravnih lepot, je zbiral okoli sebe druge lovce, v katerih je vzbujal s svojim vzgledom ljubezen do narave in pravi smisel za lov, katerega naloga je v prvi vrsti čuvanje in gojenje, ne pa uničevanje divjačine. Tako se je širil po

Prekmurju krog pravih lovcev, saj so videli v njegovih vzornih loviščih uspehe njegove lovske pravičnosti. Njegove lovske vrline in zasluge za povzdigo lovtva so priznali prekmurski lovci s tem, da so ga ob ustanovitvi novega Prekmurskega lovskega društva izvolili za predsednika in mu letos ponovno poverili vodstvo te organizacije še za nadalje.

Kdor je bil kot gost na kakem lovu, ki jih prireja g. Benko v vsakem svojem lovišču samo po enkrat na leto, ne bo nikdar pozabil lepih ur, ki jih je tu preživel. Izredno gostoljubno in prijazno sprejema lovski gospodar svoje lovske goste in jih pelje v lovišče, kjer uživa skupno z njimi lep dan v prosti naravi. Dovolj lovske zabave za vse na lovu samem je pripravil že prej, ko je divjačino vse leto čuval in gojil, on sam pa s svojo prirojeno šaljivostjo in kot dober lovski tovariš vsakemu brez izjeme skrbi za primerno razpoloženje, da se počutijo gostje čim boljše. Vsak lov je od začetka do konca odlično organiziran, da gre vse, kakor na vrvi. Že pred lovom in med lovom je poskrbljeno tudi za telesni blagor lovcev, da ne opešajo, najbolj pa zvečer v njegovi gostoljubni hiši pri „zadnjem pogonu“.

Ob njegovi petdesetletnici želimo lovci gu Benko Josipu, da bi užival lovsko veselje in nam bil za vzgled pravega lovca in najboljšega lovskega tovariša še mnogo let in mu kličemo krepak „Lovski zdravo!“ J.

Mecen

Današnja doba je presiromašna na mecenih, podpornikov umetnosti. Življenska borba, ki postaja od dneva v dan hujša, ne zahteva od človeka le največjo žrtev svojega lastnega jaza, temveč tudi vse materijelne dobrine, ki služijo za stopnišče k nadaljnemu razmahu. Zato je današnja doba za umetnost mačehovska in jo potiska v kot životarenja. Redki so oni, ki se kljub temu povspnejo iz vrveža materijalizma, da dajo svoj dar živi umetnosti, ki je izraz najplemenitejšega bogatih in od Boga obdarjenih človeških duš. Zavest mecenstva je odlična ljudje, ki zrejo svoje poslanstvo v najvišjem smislu besede. Pri tem moramo omeniti g. industrijalca Benka, ki je še le pred dnevi dal dokaz svojega globokega razumevanja do porajajoče samonikle prekmurske likovne umetnosti. Odkupil je več slik in kipov naših mladih prekmurskih talentov gg. Jakoba, Sagadina in kiparja Kuharja.

Pa tudi že prej so našli naši slovenski slikarji pri g. Benku največje razumevanje za njih dela.

Podpornik

„Odprti srce, odprti roke, otiraj bratovske solze . . .“ to je vodilna misel, ki je spremljala g. Benka skozi življenje. Siromašni prekmurski dijaki vedo mnogo o tem, vedo pa tudi siromaki, ki so se zatekli do njegove mize, vedo to društva in korporacije, ki jih je vedno podpiral.

Ob njegovi petdesetletnici se mu z globoko hvaležnostjo klanjajo.

Dr. Mehmed Spaho †

V Beogradu je prejšnji četrtek podelgel srčni kapi v starosti 56 let prometni minister in podpredsednik JRZ dr. Mehmed Spaho, ugleden voditelj bosanskih muslimanov, večkratni minister in neustrašen bореc za veliko in srečno Jugoslavijo. Velikega pokojnika so v Sarajevu slovesno položili k poslednjemu počitku.

V nedeljo vsi v M. Soboto!

Doslej največja tombola S. K. Mure v M. Soboti. 1500 krasnih dobitkov! 15 biciklov svetovnih znamk! 40 prvovrstnih ženskih in moških ur iz švicarskih in nemških tovarn! Vrednost dobitkov Din 30.000.—. Tombolska karta samo Din 3.—.

Razni servisi, porcelan, obleke, gospodarske in gospodinjske potreščine itd. itd.

Oglejte si bogato in lepo razstavo dobitkov na dan tombole na sportnem igrišču.

Tombola se začne popoldne ob 3. uri na sportnem igrišču v Murski Soboti!

Namen tombole je, da bi čim več ljudi dobilo krasne dobitke!
*Ne pozabite 9. julija 1939.
Pridite vsi!*

Začetek šolskega leta na banovinski kmetijski šoli v Rakičanu pri Murski Soboti

Na banov. kmetijski šoli v Rakičanu se začne novo šolsko leto dne 1. oktobra 1939. Šola je enoletna in traja od 1. oktobra do 31. avgusta. Šolsko posestvo obsega 97 ha obdelovalne zemlje in 245 ha gozda. Na tej površini se goje vse kmetijske panoge v takem obsegu, da tvori zavodova kmetija zaokroženo gospodarsko enoto zase, ki zadostuje v dovoljni meri za teoretični in praktični pouk iz vseh kmetijskih panog, predvsem pa iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva in deloma tudi iz vinarstva. Ob tej razvrstitvi panog si prisvojijo učenci s teoretično naobrazbo tudi praktično znanje, da ga lahko po dovršitvi šole s pridom uporabljajo na domačih posestvih. Vsi gojenci stanujejo v zavodu, kjer imajo hrano in vso drugo oskrbo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let in ne večja od 25 let ter z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah prosilcev ter znaša 75 Din do največ 300 Din.

Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole v Rakičanu pri Murski Soboti takoj, najkasneje pa do 20. avgusta 1939 in priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o pravosti pri onih prosilcih, ki ne vstopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha (banovinski kolek 4 din), da bodo krili stroške šolanja, 6. obvezno izjavo staršev ali varuha (banovinski kolek 4 din), ki računajo na banovinsko ali kako drugo podporo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete podpore, 7. davčno ali občinsko potrdilo

o imovinskem stanju, o velikosti posestva in o višini neposrednih davkov pri vseh onih proslilih, ki reflektirajo na znižanje vzdrževalnine.

Pridni sinovi manj premožnih posestnikov pa naj obenem zaprosijo za primerno mesečno podporo pri pri stojnih sreskih kmetijskih odborih. O sprejemu se obveste proslilci pismeno. Vsa nadaljna pojasnila daje na željo ravnateljstvo.

Prekmurski teden

Padi primanjavanja prostora bomo v prihodnji številki našega lista objavili obširno poročilo o zadnjih dneh sijajno uspelega Prekmurskega tedna, kakor tudi celoten pregled prireditve, ki je ponesla ime naše pokrajine in njenega organizatorja g. župana Hartnerja, širom naše domovine.

DOMAČE VESTI

— Začasna sprememba v uredništvu. Odgovorni urednik našega lista odvetniški pripravnik g. Nemec Janez je odšel na dvomesečne orožne vaje v Varaždin. Vrnil se bo 1. septembra. V tem času je prevzel odgovorno uredništvo lastnik lista g. Hahn Izidor, trgovec v Murski Soboti.

— Po tomboli S. K. Mure, dne 9. julija 1939 bo na vrtu gostilne Turk KONCERT S PLESOM.

— Zahvala. Sokolski četni Puconci in Moščanci se najlepše zahvalujeta bratu veleindustrijalcu Benku za vso razumevajočo naklonjenost, s katero jim je olajšal oskrbo „Prekmurske krčme“ na sokolski prireditvi 18. junija 1939.

SPORT

Plavalna sekcija SK Mure priredi v času od 1. julija do 30. avgusta t. l. plavalni tečaj v soboškem sportnem bazenu Mestnega kopališča. Treningi se bodo vršili vsaki dan od 9—11 ure dopoldan in zvečer od 5 ure naprej.

Tečajniki se bodo vadili v plavanju crawl-a, hrbtnega crawl-a, metuljčka, v skokih in v waterpolu.

Tečajniki se morajo obvezati, da se bodo brezpogojno pokoravali voditeljem.

Vsak tečajnik mora prinesiti s seboj brisalko ter ruto oziroma kapco.

Tečajniki in tečajnice se sprejemajo od 10. leta naprej. Vp's se vrši pri blagajni v kopališču.

Glede morebitnih popustov pri vstopnini bomo pravočasno obvestili vse plavače.

MESARIČ I. r.
načelnik plavalne sekcije.

Radio aparati

KOLESA
ŠIVALNI STROJI
POST. VLOŽKI
GRAMOF. PLOŠČE
LE OD

Nemec Janez M. Sobota

Strokovno polnenje in popraviljanje vseh vrst akumulatorjev po najnižjih cenah.

HITRA POSTREŽBA

ORIGINAL **DKW** motorna kolesa
vsi modeli 1939 po tvorničskih cenah
TUDI NA OBROKE.

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:
v četrtek, dne 6. VII. ob 20 30 uri
v petek, dne 7. VII. ob 20 30 uri
v soboto, dne 8. VII. ob 20 30 uri

KOMEDIJA
„Hohštaplerji na rivijeri“
FRANK MORGAN JOHN BEAL
FLORENCE RICE

V nedeljo dne 9. VII. 1939 ljudska predstava ob 11 uri 15 min.
„HOHŠTAPLERJI NA RIVIJERI“
Znižane cene: 2,—, 3,—, 5,— din

Dodatek: Najnovejši „Metrojournal“
Nj. Kr. Vis. knez namestnik Pavle v Rimu.

PREDSTAVE:
v nedeljo, dne 9. VII. ob 15 30 uri
in ob 20 30 uri
v ponedeljek, dne 10. VII. ob 20 30 uri
v torek, dne 11. VII. ob 20 30 uri

„FLORENTINA“
Dodatek: Najnovejši „Alfa-Journal“
CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

SLUŽBENE OBJAVE ZDRUŽBE TRGOVCEV V MURSKI SOBOTA

Zapisnik

XVII redne glavne skupščine Zdrženja trgovcev za srez Murska Sobota v Murski Soboti z dne 29. aprila 1939.

Prodaja soli. Imeli smo slučaje, ko je začela finančna kontrola preganjati naše člane radi zaračunavanja vreč pri prodaji soli. Na podlagi naših intervencij pri zbornici in na drugih merodajnih mestih je sedaj tako preganjanje ustavljeno. Na trgovskem kongresu v Ljubljani in ob številnih prilikah na sejah pri zvezi je naša organizacija zahtevala, da se odpravi monopol pri prodaji soli, enako se je tudi zahtevalo, da se odpravijo vele-zakupniki, ki imajo v tem poslu kaj čudno prakso.

Izterjevanje članarin. Ogromnega dela je imelo združenje s prisilnim izterjevanjem članarin. Združenje se je moralo poslužiti tega neljubega sredstva, ker se številni člani niso odzvali. Na ta način je imelo združenje veliko zaostankov na članarinah in ker je združenje pričelo z gradbeno akcijo za „Trgovski dom“, je moralo skrbeti, da pride čimprej do denarnih sredstev.

Prekmurski teden. V zvezi z začrtano slovesnostjo otvoritve „Trgovskega doma“ se je dala tudi pobuda, da se vrši pri tej priliki velika gospodarska in kulturna razstava, kakoršno Prekmurje še ni imelo. Naša organizacija proži tej prireditvi največjo pomoč in je tudi naša pisarna tej prireditvi na razpolago.

Naša organizacija je bila zastopana na vseh sejah in zborovanjih naše zveze, kjer smo zahteve, ki so bile predložene naši organizaciji ponovno podprli in vstrajali, da se jih na merodajnih mestih uvaže. Zvezna organizacija je z izrednim občnim zborom od 5. oktobra 1938 spreminila svoja pravila, ki sedaj urejajo praktičnejše poslovanje v organizaciji.

Glede „Trgovskega lista“ je naša organizacija pri zbiranju naročnikov storila vse, kar se je storiti dalo in kljub temu, da se nahajajo naši člani v težkem gmočnem položaju, se nam je vendar posrečilo pridobiti nekaj naročnikov in beležimo danes 110 naročnikov. Vsak nanovo pristopivši član postanu hkratu tudi naročnik „Trgovskega lista“. Nadalje je uprava

HALO! PAZITE IN ČITAJTE!

ROLESA OD NAJ CENEJŠIH DO NAJBOLJŠIH, VSEH ZNAMK GARANCIJA TUDI ZA NAJ CENEJŠE KOLO. **CENE NAJNIŽJE.**

NA MALE MESEČNE OBROKE

MOTORNA KOLESKA OD 60 ccm³ NAPREJ.
ZNAMKE:
TRIUMPH, DKW., PUCH, ZUNDAPP, VICTORIA
OD **2.000.—** DIN
NAPREJ NA 12 MESEČNO ODPL.

ZAMENJAMO VSAKO KOLO ALI MOTORNO KOLO NAJUGODNEJŠE

ŠIVALNI STROJI
DÜRKOPP, NEUMANN, VERITAS, GRITZNER, KÖHLER
CENE OD **1.550.—** DIN
NAPREJ MESEČNI OBROKI PO **100.—** DIN.

VSE PRI

NEKOLIKO KOMADOV **ČEVLJARSKIH STROJEV**
LINKSARM, ZYLINDER in FLACH GARANTIRANO NOVI OD **2.000.—** DIN NAPREJ.

NAJVEČJI TEHNIČNI TRGOVINI

ŠTIVAN

MURSKA SOBOTA, GLAVNI TRG 5.

in uredništvo „Trgovskega lista“ sklenilo in to na naš predlog, da ob priliki otvoritve „Trgovskega doma“ tiska posebno izdajo lista, ki bo posvečena samo Prekmurju. Naša dolžnost bo, da pri redakciji te posebne izdaje pomagamo, kolikor je v naši moči, posebno pa, da skrbimo za čim izdatnejšo zbirko inseratov. Zato apeliram na vse vas, dragi tovariši, da objavite v tej posebni izdaji učinkovite inserate in oglase.

Dne 3. oktobra 1938 na seji plenuma našega združenja je bil naš tajnik g. Veble Aleksander definitivno sprejet v našo službo in predlagam, da občni zbor to potrdi in odobri. Sprejeto.

Sadna sekcija je imela dve seji in en sestanek. Na teh sejah so se vršile priprave za sadni eksport in priprave, da bi tudi sosedna združenja odpravila nakupovalce v sadni stroki. Odprava nakupovalcev na področjih sosednih združenj do danes še ni urejena. Lansko leto se je z našega sreza izvozilo 64 vagonov jabolk in to po večini v Nemčijo.

Sekcija trgovcev s perutnino in jajci se je lansko leto dvakrat sestala k rednemu zasedanju. Na teh sejah so bila obravnavana v glavnem vprašanja glede nameščanja nakupovalcev.

S tem zaključujem svoje predsedniško poročilo in prosim navzoče, če ima kdo k mojemu poročilu kake pripombe, da se javi k besedi. Ker se nihče ni oglasil, smatram, da ste moje poročilo odobrili.

Predno preidem na ostala poročila funkcionarjev, naznanjam, da se je oglasil k besedi narodni poslanec g. Bajlec.

Narodni poslanec g. Bajlec se je v svojem govoru predvsem zahvalil za pozdrave, enako je čestital skupščini k lepi udeležbi. Nato je v daljšem govoru navzočim pojasnil trenutni politični položaj v notranjosti naše države in tudi nekaj skic o zunanji politiki. Pri tem je posebno naglašal, da je položaj naše države v mednarodnem svetu močan in da pri nas ni pričakovati presenečenj. Nato je podal nekaj pregled o vlogi trgovine v starem in srednjem veku in o vlogi trgovine v sedanjih moderni dobi. Povsod in vselej je bila trgovina, ozir. so bili trgovci nosilci kulture, zato je važno, da se trgovec svojega poklica oklene z zavestjo, da je odlični faktor v splošnem narodnem gospodarstvu. Zato mora skrbeti, da bo trgovec izobražen in danes smo že tako daleč, da nudimo trgovskemu naraščanju dovolj prilike za praktično izvežbanost. Pohvalno se je izrazil o pri-

zadevanjih našega združenja, ki je za izobrazbo trgovskega naraščanja storilo več, kakor preveč. Gradnja „Trgovskega doma“ zasluži vso pozornost ostalega gospodarskega sveta in upa, da bo naša organizacija v podobnih akcijah našla posnemalce. Govor g. narodnega poslanca je bil deležen odobravanja.

Predsednik g. Čeh se je g. poslancu zahvalil za govor in javil, da se je k besedi oglasil zastopnik zbornice g. Jože Hrastelj.

KINO DITTRICH

je za časa letne sezone, do 1. septembra prenehal z rednimi predstavami.

Kupujem po najvišji ceni Ržene rožičke (stari krüh - krūšni oča)

lepo nabrane, suhe čiste, nadalje vse vrste semenja 2

ČEH FRANC, trgovina z mešanim blagom MURSKA SOBOTA
Lendavska cesta 2. Telefon šte. 2.

STANOVANJE

obstoječe iz 5 sob in pritliklin **se odda v najem** z dnem 1. septembra 1939. PREKMURSKA BANKA, Murska Sobota.

MOTORNA KOLESKA

SVETOVNE ZNAMKE
TRIUMPH, VICTORIA, DÜRKOPP
od 98-125-200-250-350 ccm

NISKE CENE!
Mali mesečni obroki!
Dobi se pri znani trgovini
RITUPER ALOJZ

trgovina z radio-aparati, dvokolesi, šivalnimi in pisalnimi stroji ter motornimi vozili
MURSKA SOBOTA.